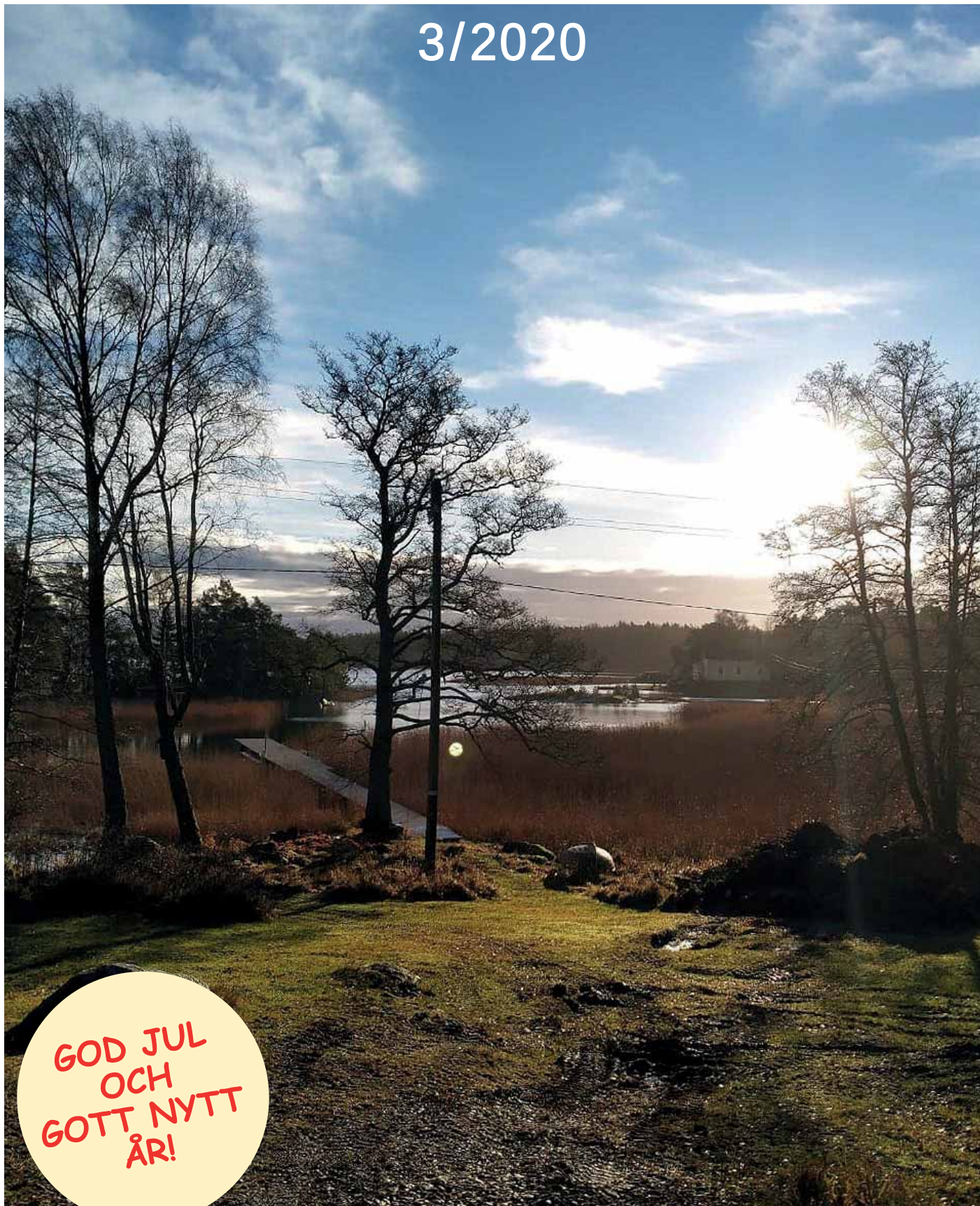

VASSBUKEN

3/2020

GOD JUL
OCH
GOTT NYTT
ÅR!

PORKALA UNGDOMSFÖRENING R.F.
HÖST- OCH VINTERNUMMER

Styrelsen

Ordförande:

Gun Weckman

tel: 050 487 2238

epost: gun.weckman@gmail.com

Viceordförande:

Anita Löfgren

tel: 050 562 5413

epost: anita.lofgren1@icloud.com

Sekreterare

Agneta Brenner

tel: 050 3571 418

epost: agneta.brenner@gmail.com

Kassör:

Susanna Holm

050 4273 526

epost: holm.sussi@gmail.com

Ledamot:

Magdalena Häggström

tel: 040 505 3762

Ledamot:

Annika Niemimaa

tel: 040 757 8169

Ledamot:

Erik Uddström

040 5868 645

Rigårdsnäs

Intendent (uthyrning):

Jyrki Tolvanen

Tel: 0500 608 354

epost: juraustolvanen@gmail.com

Adress:

Porkalavägen 1710

02480 Kyrkslätt

www.porkalauf.fi

Bankkonto

Aktia IBAN FI 8440 5520 4000 1580,

BIC HELSFIHH

Vassbuken 3/2020

Utgivningsdatum: 7.12.2020

Ansvarig utgivare: Styrelsen

Layout, redaktion: Patrick Eriksson

Foton och text (då inte annat nämns):

Patrick Eriksson

Pärmbilden: Foto: Gun Weckman

Kära PUF medlemmar!

Hoppas ni alla mår bra och har klarat er utan att ha blivit smittade av Covid-19! Det har faktiskt varit exceptionella tider under den gångna sommaren och tyvärr har pandemiläget igen blivit värre nu under hösten. Det gäller alltså att fortfarande ha tålamod och vara försiktiga!

Många av oss har lyckan att kunna vara i exil ute i Porkala och på så sätt minimera riskerna.

Tyvärr måste vi ju slopa de flesta av våra planerade sommarevenemang men, som ni kommer att få se och läsa om i detta nummer av Vassbuken, har en hel del i alla fall hänt i föreningen i sommar.

Foto: Marja Sumari

Av de ursprungliga programmen lyckades vi hålla vårt stadgenliga föreningsmöte (om än litet senare än vanligt) denna gång ute på danslavan. Och sommarutfärden till Järvö blev en succé med rekordantal deltagare! Vädrets makter stod oss igen bi, det var en av sommarens finaste dagar!

Extra programpunkter blev det då vi gav lov åt Finlands Fyrsällskap att komma och presentera sin intressanta, nytgivna bok med anledning av att Rönnskärs fyr fyllde 220 år i år. Tillställningen ute på danslavan var så lyckad att de kom en gång till Rigårdsnäs men då satt vi glest inne i salen då vädret var så kyligt den kvällen.

Mycket glädjande har det varit att vi i alla fall har kunnat hålla utetalkon och på så vis fått mycket synligt och behövt till stånd under sommaren, hösten, och som Tove Janssons bok, t.o.m. "Sent i November". Underbart att så många ställde upp! Tack!!!

Dessa talkon har också varit ett härligt sätt att kunna träffas och ha roligt tillsammans. Så ni medlemmar som vill ställa upp på talkon i framtiden, tag kontakt med vår sekreterare Agneta Brenner så får ni också inbjudan!

Men, läs om allt som hänt och mycket mera i detta innehållsrika nummer!

Till slut vill jag önska er God Hälsa, en Fridfull Jul och ett Gott och förhoppningsvis, "Mindre Onormalt", Nytt År 2021!

Gun

Nationalparkerna i Finland. Bild: Hufvudstadsbladet

Två nya nationalparker föreslås - men inte till Porkala

Nyligen fick vi läsa i HBL att Miljöministeriet föreslår två nya nationalparker till Finland. De planeras till **Sallatunturi** i Lappland och **Evois** i södra Tavastland. Beslutet innebär att Miljöministeriet åtminstone för närvarande inte har planer på att grunda en nationalpark i Porkala.

Porkalaborna drar en lättnades suck över att förnuftet igen segrade. Som vi tidigare många gånger har framhållit finns det inte möjligheter att grunda en fungerande nationalpark i Porkala, dels för att statens områden är för små och splittrade och dels för att naturen är alldeles för ömtålig för det slitage som en nationalpark skulle föra med sig. De flesta av statens holmar används dessutom av försvarsmakten eller har landstigningsförbud p.g.a. de värdefulla fågelmiljöerna.

Det är nog ändå för tidigt att hoppas att den här "långköraren" skulle vara slutbehandlad, så vi bevakar ärendet noggrant i fortsättningen.

Vackra handskrivna exemplar av Vassboken

Tidningarnas historia

Det visade sig att tidningarna på bilden hade en riktigt intressant historia: De är ursprungligen skrivna under åren 1938-41 av **Karin Palmgren** som bodde i Seppviken. På den tiden skrevs medlemstidningarna faktiskt för hand - det var andra tider då!

Karin Palmgren var syster till **Ossi Palmgren** som stupade 1944 och vars namn finns på Pro Patria-tavlan i festsalen. En annan bror hette **Ragnar Palmgren** och han var lots på Rönnskär på 1920-talet. Ragnars dotter heter **Ingeborg Lindholm** och det var hon som hämtade tidningarna till Rigårdsnäs. Föreningen tackar för den mycket intressanta historiska gåvan!

Luckan Kyrkslätt upprätthålls av Kyrkslättnejdens ungdomsförbund KNUF r.f.

Luckan i Kyrkslätt firade 20 år

Gun Weckman representerade Porkala uf när **Luckan i Kyrkslätt** firade jämna 20 år. Gun hade skrivit en hyllningsvers och överlämnade en tavla med Arvid Mörnés dikt "Fyrvaktaren" med vit text mot en bild av en fyr som översköljs av vågor. Porkala uf samarbetar med Luckan som fungerar som paraplyorganisation för ungdomsföreningarna i Kyrkslätt. Luckan informerar om kultur och händelser och säljer biljetter till våra tillställningar. Luckan har också haft föreningens böcker om Porkala till salu.

Jubileumsfest på Rönnskär

Finlands Fyrsällskap firade i somras att Finlands nästäldsta fyr Rönnskär fyllde imponerande 220 år. Fyren togs i bruk 1800 och den nedre delen i sten är faktiskt Finlands äldsta kvarstående fyrbyggnad. Ljuset släcktes 1928 då fyren ersattes av Kallbådans fyr. Rönnskär innehas numera av Kustbrigaden som leds av kommendör Janne Huusko. Själva fyrbyggnaden sköts av Trafikledsverket.

Porkala uf representerades på jubileumsfesten av sekreteraren Agneta Brenner. Agneta berättade att tillställningen var väl ordnad och att det kanske finns möjlighet att ordna nästa sommarutfärd till Rönnskär. Det är dock inte lätt att få tillträde till själva fyren. Numera är alla fönster och gluggar täckta med glastegel och man ser inte ut från tornet. Men vi skall jobba vidare på att ordna sommarutfärd till Rönnskär, det är länge sedan PUF gästade den sägenomspunna holmen!

Ovan: Rönnskårs fyr firades av Finlands Fyrsällskap. Till höger trappan upp till tornet. Foto: Agneta Brenner

Nedan: Fyrsällskapet presenterade sin nya bok på Rigårdsnäs. Foto: Gun Weckman

Julklappstips!

Finlands Fyrsällskap publicerade också i augusti sin nya bok om Kallbådan och Rönnskär. Boken behandlar tiden från 1200-talet till nutid och tyngdpunkten ligger på fyrarnas och lotsningens glansdagar på Rönnskårs fyr på 1800-talet.

I boken berättas om krig, sjöslag och ockupationer under 300 år, dramatiska skeppsbrott samt om fyrvaktarnas och lotsarnas familjer och deras vardag i växelverkan med den karga naturen. Den visar också hur Kallbådan blev en fortsättning på verksamheten på Rönnskär och hur viktig Kallbådans fyr sedan blev för trafiken till Helsingfors.

På sensommaren ordnade fyrsällskapet två tillfällen på Rigårdsnäs med försäljning av boken och filmföreläsningar om livet på fyrarna förr och nu.

Boken finns till salu både på svenska och finska och den kan beställas per post från: julkaisut@majakaseura.fi

Tilläggsuppgifter fås av redaktören Pekka Väisänen, telefon 044-5566 707 eller av Anne Björk, ordförande för Finlands Fyrsällskap, telefon 0400-877 557.

*Kirkkonummen Pursiseuras historik tangerar också Puffens historia.
Bilden tagen från båtklubbens hemsida*

Vitsvanshjortarna på hembesök. Vad blir det kvar av buskarna? Svar: Ingenting...

Mera julklappstips

Porkala Ungdomsförening har i många år haft ett gott samarbete med sin grannförening Kirkkonummen Pursiseura strax norr om Rigårdsnäs. Till alla större evenemang har vi t. ex. fått använda båtklubbens infart och deras parkeringsområden. I gengäld har vi donerat ved från våra träd-talkon till båtklubben som också har hållit sina möten på Rigårdsnäs.

Tiden går - nu har båtklubben kommit till mogen ålder och firade i somras sitt 40-årsjubileum. Klubben har låtit göra en historik som säkert intresserar också många andra Porkalabor. Historiken har redigerats av konstnären och författaren Pentti Aaltonen, bekant för oss från alla konsthappeningarna som han ordnar tillsammans med Erik Uddström. Historiken kan lättast beställas av båtklubbens nuvarande kommodor Heikki Lauronen antingen genom telefon 0400 759 877 eller e-post heikki.lauronen@saunalahti.fi.

Jaktlaget kom igång

Som vi konstaterade senast är hjortar nog så söta men samtidigt riktiga marodörer. Nu har jakten på hjortarna äntligen kommit igång. Än så länge är bara ett fåtal hjortar fällda, men jakten fortsätter över vintern. Om också ni är utleda på förstörelsen, ta då gärna kontakt direkt med

Monica Tallberg,
telefon: 040 054 4677,
e-post: e.m.tallberg@gmail.com

eller

Staffan Åberg,
telefon: 040 548 5478
e-post: staffan.berg@kolumbus.fi

Senhöst utan julmys...

Fjölårets julgröt med allsång och trevligt program blev mycket omtyckt och många medlemmar önskade att det skulle bli en ny tradition. Tyvärr har vi i år varit tvungna att ställa in också julmyset p.g.a. coronapandemin. Vi får återkomma nästa år med bättre tur, eller hur?

Foto: Erik Uddström

Coronapandemin lade sordin på umgänget i Porkala förra sommaren. Alla föreningens traditionella sommarprogram inställdes med undantag av utfärden till Järvö den 15 juli, där ett rekordantal medlemmar, hela 86 personer deltog.

Inför årets sommarutfärd hade vår trogna "sommarutfärdsfixare" Pertti "Pete" Nykänen ordnat specialtillstånd att besöka militärens del på östra sidan av Järvö.

En av sommaren finaste dagar

Det blev en av sommarens varmaste dagar med strålende sol och perfekt utfärdsväder. Rekordmånga båtlag ankrade vid militärens breda pontonbrygga och tågade därifrån i samlad tropp till militärens fritidsstuga, där vi fick höra om holmens nutida användning. Efter det fick vi en sedvanlig rundtur längs stranden och också inne på holmen bland gamla ruiner från parentesen.

Som vanligt blev det därefter picknick och de medhavda matkorgarna dukades ut på de släta klipporna på holmens sydöstra strand. Alla njöt av återseendet när man äntligen kunde träffas någorlunda vettigt utomhus trots den eländiga pandemin.

Erik Eklund, bästa guiden

Innan parentesen, efter vilken militären tog över största delen av Järvö, var holmen bebodd. Bland andra tillbringade bröderna Elmer och Erik Eklund sin barndom här. Några av utfärdsdeltagarna hade turen att få Erik som "guide" och han kunde visa på gamla märken från tidigare bebyggelse och berätta om invånarnas tidigare historia. Erik känner fortfarande till alla skrymslen och vrår på holmen!

Sommarens utfärd var unik i sitt slag. Deltagarantalet visade att sommarutfärden är en av våra viktigaste programpunkter. Pete Nykänen har dessutom varit vänlig och lovat bjuda in oss till holmen bredvid, d.v.s. till HSK:s hamn på Ormholmen (ifall vi inte lyckas få tillstånd att besöka Rönnskär nästa sommar).

På södra sidan av Järvö breder de här fantastiska klipporna ut sig mot havet. Utfärdsdeltagarna

Ari Orpana från Kustartilleriets officersförening var en utmärkt guide. Här berättar han för de intresserade deltagarna om holmens numera sprängda bunkrar.

Platsen för sommarens picknick var väl vald. Släta varma "sommarklippor" på Järvös östra strand

fick en skön promenad i solgasset.

Dags för picknick! Här dukar en glad "bunt" medlemmar från Bockviken fram sina delikatesser.

Föreningens ordförande Gun Weckman med Hasse och tre glada barnbarn.

d, inte att undra på att det blev sen eftermiddag innan medlemmarna motvilligt började söka sig hemåt...

Porkala uf har de senaste åren satsat mycket på att göra Rigårdsnäs mera tillgängligt för rörelsehindrade och rullstolsbundna. I fjol byggdes utdassen om och i år fick föreningshuset en ny rullstols- och barnvagnsram till entrén.

Komposterande toaletter

Under Gun Weckmans målmedvetna övervakning byggdes utdassen om och försågs med komposterade toaletter. Nu finns det tre välfungerande toor och det mellersta utrymmet är fullt anpassat för rörelsehindrade. Man kan ju säga att arbetet gjordes som talkoarbete men största jobbet där har nog gjorts av Guns man Hasse som i farten också byggde om köks-trappan... tack Hasse!

Heikki Lauronen från Viherteko Oy har gjort alla grävnings- och markarbeten. Nästa sommar skall vi ännu dra "sommervatten" till dassen och tvättstall kommer att installeras.

Ny ramp till ingången

Arbetet med den nya invarampen inleddes redan i fjol höst med gjutning av fundamenten. Arbetet fortsatte sedan under sommaren med talkoinsatser under Jyrki Tolvanens och undertecknads ledning. Måttställning av en sned ramp och anpassning till yttervägg och sockel var kanske inte det allra lättaste. Sakta men säkert gick arbetet ändå framåt.

Här börjar arbetet med invarampen, talko 27.6.2020. Hasse Weckman, Kim Larsen, Jyrki Tolvanen, Erik Eklund, Kari Konsin och Gun Weckman tar välförtjänt paus i solskenet.

Kaffepaus. Foto: Gun Weckman

För rampen och för underlättandet av trafiken byggdes först en ny invaparkeringsplats som en utvidgning av Porkalavägen, söder om föreningshuset. Därifrån stiger rampen upp längs gaveln och svänger runt hörnet till den nuvarande farstun. På så sätt kommer man behändigt med rullstol och barnvagnar direkt upp till farstun utan att behöva gå i de branta gamla trapporna.

Rampens lock gjordes av samma fina lärkträvirke som vi tidigare har använt på bryggan. Lärkträet blir med tiden helt grått och kommer att smälta in i stenfogens och naturens egna färger. Räcket gjordes i samma stil som de övriga räckena och det skall ännu målas vitt nästa vår.

Stommen på rampen börjar vara på plats. Rampens stolpar fortsätter uppåt och bildar samtidigt stabila stolpar för räcket.

För rampen och andra förbättringar av tillgängligheten erhöll föreningen statsstöd av Finlands Hembygdsförbund. Därtill fick föreningen ett välkommet talkounderstöd av Kyrkslätts kommun. Hjärtligt tack!

Porkalavägen asfalterades

Som en glad överraskning i början av hösten fick Porkalaborna asfalt på den sista delen av Porkalavägen från Häggesböle till vändplatsen.

Mitt under asfalteringsarbetet råkade undertecknad tvingas att stanna för rött ljus vid vägarbetet precis vid Rigårdsnäs. Idén föddes som av sig själv; här hade vi nyss fyllt ut och breddat vägen så att invatäxi kan stanna vid rampen - varför inte asfaltera parkeringsplatsen med det samma? Sagt och gjort, några telefonsamtal och det var fixat!

Asfalteringsarbetet på Porkalavägen utfördes av företaget Asfalttikallio Oy. Porkala uf tackar för samarbetet.

I samband med asfalteringen av Porkalavägen fick vi asfalt på den nya invaparkeringsplatsen.

Dikesgrävning kom till nytta

I början av november hittade Jyrki Tolvanen en lapp i postluckan som meddelade att firman ML-Kaivuu Oy hade inlett dikesgrävning längs sidorna på Porkalavägen. Det ledde till en snabb och trevlig händelsekedja...

Vi kontaktade först grävningsföretaget för att försäkra oss om att inga diken skulle förstöra våra kommande stängsel och portar men det ledde också till att vi fick förmånlig fyllnadsgjord och snart får vi större gräsmatta att samlas på!

Nästa vår skall vi snygga till gräsmattan som har tagit litet stryk under transporten och sedan jämna ut fyllnadsmaterialet på gårdsplanen.

Jyrki Tolvanen gör som intendent mycket osynligt arbete för föreningen, men rampen och räcket blev i stället i högsta grad synligt. Här kan ni beundra både honom och det snygga snickeriarbetet på rampens räcke. Okej, vi andra hjälpte nog till också... (23.7.2020)

HÖSTENS TALKON: FÖRST STÄDADES GÅRDEN...

Vad vore Porkala uf och Rigårdsnäs utan sitt tuffa talkogång? Under hösten samlades det garvade sällskapet igen och bar plankor, rójde, städade, fejade och brände allsköns skräp. Och hade samtidigt trevligt i största allmänhet...

Talkolördagar på Rigårdsnäs hölls både 19 september och 3 och 24 oktober. Huset och området gjordes i ordning för vintern, därtill fick vi ihop en hel "lava" med skräp (se sista sidan) som företaget Kuusakoski Oy transporterade bort, stort tack Totti Kuusakoski för det! Dessutom rójde vi sly och fällde trån vid stranden och förbättrade den fina havsutsikten. Det blev alltså en ordentlig storstädning i höstas och oj, vilken fin brasa vi hade!

Hösten var ovanligt varm och vacker och det kändes skönt att jobba i den friska luften. Talkotillfällena var igen mycket populära och som mest var vi faktiskt 18 personer. Gissa om man får mycket gjort med ett så duktigt gäng!

Staket sent i november...

Som ni säkert har märkt har infarten till Rigårdsnäs gapat öppen en tid. Det gamla staketet och porten revs hösten 2019. Tyvärr lockar en öppen infart oinbjudna gäster och Jyrki Tolvanen har flera gånger varit tvungen att mota bort ovälkomna besökare.

De nya portarna och staketet beställdes redan på våren men leveransen lät vänta på sig och blev flera månader försenad. Materialet kom först i slutet av november så det hann bli riktigt bråttom med att få allting monterat innan vinterns antåg. Stolparnas fundament hann knappt gjutas innan den första snön föll, så det var i sista valetet. Sällan har det varit så livlig aktivitet på Rigårdsnäs så sent i november!

Staketet är ett luftigt nätgaller i vit aluminium. Från vägen kan man ännu se vår fina havsutsikt men ju närmare staketet man kommer, desto bastantare blir det. Vi har nu en dubbelport vid infarten och en gångport till rullstolsrampen.

... OCH SÅ FICK VI STAKET OCH PORTAR

*En fallen ängel till höger?
Johan Brenner och Hasse Weckman
gör en "Hugo Simberg tablå" med
Agneta Brenner i mitten.
Bara vingarna saknas...
Foto: Gun Weckman*

*Tavlan "Den sårade ängeln" (se ovan)
är målad år 1903, den är alltså
ett år äldre än hela Porkala
Ungdomsförening.*

*Uppe till vänster: Vålförtjänt
kaffepaus i sällskap med Kari Konsin,
Gun Weckman och Daniela Korkia-
koski. Foto: Magdalena Häggström*

*Längst till vänster: Kaj Landell i stiligt
porträtt. Foto: Magdalena Häggström*

*Närmast till vänster: Vad är
finare än årgångar?
Magdalena och Kristina Häggström
Foto: Erik Uddström*

*Till höger:
"Stiliga herrar ställer stadigt staket."
Kari Konsin, Kaj Landell och
Heikki Lauronen i arbetstagen.
Foto: Gun Weckman*

*Nere till höger:
Så här fint blev det nya staketet!
Genom det luftiga gallret öppnar
sig den fina utsikten mot Rembas
och Bockviken. Till vänster gång-
porten till rullstols- och barnvagns-
rampen, därefter infartens dubbel-
port, varefter staketet tar vid och
fortsätter ännu ca 25 meter in
mot skogen.
Foto: Gun Weckman.*

*Till vänster:
Vad har de här herrarna kommit till?
Jyrki Tolvanen och Erik Eklund
i funderartagen.
Foto: Erik Uddström*

Redan namnet Söderudd har en fläkt av hav och sommar. På Söderudd, en av de sydligaste uddarna i Porkala, har släkten Häggström funnits sedan början av 1900-talet. Söderudd kan man också läsa om i föreningens båda böcker om Porkala. Kerstin Häggström berättar här om sin familj och sin bror Sune, sjökaptenen som gick bort i våras.

De första somrarna

De första somrarna efter parenteserna i Porkala var för oss ungdomar i lägre tonåren ett upptäckarparadis utan förbehåll. Vi var för små för att minnas evakueringen men vi hade vuxit upp med berättelser, händelser och myter om det försvunna paradiset som man hastigt måste lämna.

Var gång vår farmor var på besök gick det inte en dag utan att Porkala var på hennes läppar. När man fick följa med farmor på visiter i Grankulla till sina väninnor i "förskingringen" som hon sa, förundrades man över deras häftiga kramande och gråtattacker vid mötena. Det var våta spetsdukar, rysliga hattskrollor och doften i kläderna av malmedel (naftalin) och 4711 (Kölner-Wasser), som man minns med förundran. Alla bar de djupa sår i sina hjärtan.

Många av dom fick aldrig uppleva återlämnandet, men det fick i alla fall min farmor, Elna Häggström. Det var ett av hennes livs största ögonblick när hon midsommaren 1956 kunde sätta sig på husgrunden till sitt söndersprängda hem på Söderudd och fick gråta ut både smärtan och glädjen i den ljusa sommarnatten.

Själv glömmer jag aldrig mitt första möte med Söderudd, det var på försommaren samma år. Vi hade åkt buss till Lövnäs och hade några timmar på oss att gå ned längs den nya väg ryssarna hade byggt och hinna tillbaka innan bussen återvände. Nu är den vägen den hårt trafikerade Tullandsvägen. Då var det en sörjig, gropig skogsväg, knappt farbar med bil. Vi tog oss ned till Söderudd genom taggtrådsstängsel och snår och närmade oss udden från norr.

Där öppnade sig landskapet med ett välkomnande blommande äppelträd, dalsänkan fylld av liljekonvalj och en glittrande fjärd med den mäktiga fyren i fonden. Synen tog andan ur en och kärleken blev total och omedelbar.

Pappa föll på knä, tog hatten av sig och grät (han grät inte så ofta), det var ju hans barndoms hem. "Det här måste vi ta hand om", sa han. Stockar, tegelstenar, bråten av demolerade uthus, bastu, ladugård m.m. låg huller om buller, och skrek på hjälp.

Men vår första anblick var kärlek. Jag tänkte att det var ju sant, allt det som berättats om Porkala. Det är ju ett paradis!

Sedan började det digra arbetet med att röja upp, för oss liksom för alla andra Porkalabor i samma situation. Det var spett, spade och skottkärra som gällde. Något annat var inte möjligt i den terrängen.

I vår vik Leduviken på östra sidan om Porkala udd fanns bara en stuga kvar av ett 20-tal byggnader, "Helmis stuga". Helmi var en parant skärgårdskvinna med skinn på näsan och en vass tunga. Hon hade före evakueringen tjänstgjort som villavakt åt konsthandlare Stenman, som hade sin sommarbostad längst in i Leduviken. Numera är det Nurmijärvis område men stugan står kvar. Men då i början, då hela Porkala var "ingenmansland" övernattade min familj en stormig höstnatt i "Helmis koja".

Mina bröder hade cyklat ner till udden hela vägen från Grankulla och överraskade mina föräldrar, hungriga och utmattade. Som tur var fanns det på den tiden rikligt med varierande fisk i havet, och pappa hade haft näten ute. Det blev mysigt i stugan då mamma stekte fisk på en Primus i skenet av en stormlykta.

Ute i farstun stod en ansenlig mängd tömda vodkaflaskor som dallrade i vindstötarna när vinden trängde genom de glesa väggarna. "Det är nog en rysse, som har gömt sig kvar här och spelar balalaika på vinden", sa min mor som tyckte att sönerna borde få sig en tankeställare.

I synnerhet den yngre var mycket mörkrädd. Men även den natten kom alla till ro i vindens tjut och lukten av det egendomliga desinfektionsmedel som kännetecknade alla hus som fanns kvar i Porkala, på den tiden.

Den första primitiva tiden då vi bodde i tält, kylde maten i en grop i marken och höll mjölkflaskorna svala i strandskvalpet med ett snöre runt mynningen var för oss spännande och fri från alla normer. Man handlade hos Eva Palmgren på Lövnäs och levde i huvudsak på fisk, anrättad med stor variation. Vi solade, simmade, fiskade, undersökte alla öar, korsun, bunkrar, lämningar från de många krigen och utsatte oss många gånger för våghalsiga upptåg. Livvästar existerade inte i vår tankevärld. Vårt revir sträckte sig från Telegrafbergen till Storlandet, Rönnskär och Salmen. När vi blev riktigt smutsiga efter att endast tvätta oss i havet tog mamma med oss till Rönnskär där vi fick tillgång till lotsarnas bastu.

Så småningom byggdes Söderudd upp med fritidsbostäder och bastu. När pappa pensionerade sig tillbringade han mycket tid på Söderudd.

Bröderna ute i världen

Mina båda bröder Sune och Sture utbildade sig till sjökapten och for ut i världen. Sune, min äldsta bror, blev väldigt förtjust i Sydamerika, framför allt Argentina. Han tyckte om kulturen som romantiserats av Evert Taube, och tog med sig ett stycke Pampas hem till Söderudd. Han firade sina semestrar med fantastiska grillaftnar (Asados). Då bjöd han hela släkten till oförglömliga gästbud. Han var en skicklig och kunnig grillmästare och allt skulle vara precis som i Argentina. Han köpte till och med specialved i stora säckar från Buenos Aires (Quebracho tree) som gav en fin glöd och smak till det grillade.

Med saknad minns man kalasen på 1980-talet, men visst har den första tiden efter återflyttningen till Porkala ett alldeles särskilt skimmer av frihet, sorglöshet, äventyr och upptäckarglädje.

Sune föddes 1942 i Åbo som äldst av fyra syskon i äktenskapet mellan Svea och Börje Häggström. Hans far Börje var utexaminerad från Åbo Navigationskola och arbetade under kriget inom Lotsverket vid Porkala Lotsstation på Rönnskär. Vid evakueringen från Porkalaområdet hösten 1944 flyttade familjen till Barösund i Ingå, eftersom Lotsverket hade flyttat från Rönnskär till Bågaskär. Efter några år anställdes Börje inom handelsflottan FÅA och familjen flyttade till Esbo. De skaffade sig en tomt och lät bygga ett egnahemshus i Grankulla där Sune växte upp och gick i skola.

Sune till sjöss

Eftersom sjöfart och det marina livet ständigt var aktuellt i familjen kändes det naturligt för Sune att efter avslutad skolgång gå till sjöss som tidigare generationer Häggströmmare alltid gjort. Försommaren 1959 mönstrade Sune som jungman på M/S Pollux i FÅA:s handelsflotta.

Sune trivdes med sjömanslivet och att upptäcka andra länder och kulturer. Han blev tidigt en ihärdig amatör-fotograf. Efter att ha tjänat sin praktiktid som jungman och lättmatros i FÅA:s handelsflotta och avtjänat värnplikt i Dragsvik sökte han till Navigationsinstitutet i Åbo där han avlade sjökaptensexamen 1969.

Han ingick äktenskap med Kristina Lindström från Petas i Esbo 1965 och de flyttade till Åbo där studierna fortsatte. 1968 föddes äldsta dottern Charlotta Elisabet. Efter studierna flyttade familjen till Gröndal i Esbo, där den yngre dottern Magdalena Kristina föddes 1972.

Sune seglade på otaliga fartyg över alla världens hav, först som styrman 1964-79 och som överstyrman och befälhavare från 1979 ända till sin pensionering. Han seglade främst för FÅA (senare EFFOA) men också för bl.a. Partek och Finncement Ab. Han erhöll EFFOA:s silvermedalj 1984 och Finlands Rederiförenings guldmedalj 1990.

Efter sin pensionering 2002 fick Sune mera tid för sina intressen som följt honom hela livet. De främsta intressena var tre F, alltså Fiske, Fotografering och Filateli. Sedan barnaåren var han en hängiven filatelist och hans samling blev omfattande.

På släktens sommarparadis Söderudd blev Sune en central gestalt som alltid pysslade och förbättrade på sin fritid. Hans kärlek till havet, fisket och för Östersjöns välmående var hans hjärtesak och han understödde "Håll Skärgården ren" redan på 1970-talet.

Sune var också med och återupplivade Porkala Ungdomsförening och var bl.a. dess viceordförande åren 1987-98. Senare ställde han gärna upp på föreningens fester och talkon och deltog under många år energiskt i upprustningen av festsalen.

Kerstin Häggström

Sune Häggströms favoritsysslor: Grillmästaren och Storfiskaren (bilder från familjens fotoalbum)

Det är vid det här laget många generationer Häggströmmar som har trampat omkring på Söderudd i Porkala. Magdalena Häggström fortsätter här med sina minnen av sin kära pappa Sune.

En baddare på att fiska

Vår pappa var en riktig baddare på att fiska. I vår barndom då vi var lediga från skolan, syrran och jag, var det nog fiske som gällde på Söderudd i Porkala. Näten skulle ut i skymningen och sen steg man tidigt upp på morgnarna för att vittja. Fångsten var varierande och mycket olik den vitfisk man får idag. Man kunde få gös, abborre, ibland gädda, sik, ulka och simpa, flundra, lax, piggvar och torsk - oj den härliga torsken som fanns på 80-talet!

Mamma och farmor tillredde de mest fantastiska fiskrätter just på torsk med sitt vita fina kött, syrran och jag upptäckte att torskbiFFar med Söderudds egen gräslök i passade utmärkt med äppelmos på toppen, det blev en helt oslagbar combo. Jag minns hur pappa Sune och farfar strödde ut grovt salt med sina stora nävar på de öppnade torskryggarna och därefter rökte dem i rökugnen med fin alved. Men torsken försvann och har inte syntts till sen dess. Antagligen har vi för bräckt vatten med för låg salthalt.

Det var viktigt på Söderudd att om kvällarna klockan sju lyssna på nyheter från FNB och den långa sjörapporten. En "yrkesskada" som både pappa Sune och min farfar erhållit. Då skulle man sluta "snarvla" och vara tyst och lyssna, det var med en skön trygghetskänsla som man låg på sängen och lyssnade tyst i fotogenlampans sken till alla väderstationer - man kunde nästan utantill vilken som kommer närmast, Gråhara, Maki-lo, Bågaskär, Jussarö, Hangö Tulludden, Russarö... Därefter bestämdes det, att skall det läggas ut nät eller ej.

Farmor och faster tyckte det var så mysigt med fotogenlampor och stearinljus, men i mitten av 1980-talet fick det vara nog, tyckte farfar Börje och Sune. "Det är nog så mysigt det här att stå i blåsten och fylla på fotogenolja" sa farfar. Elektricitet installerades på Söderudd och livet blev lite lättare.

Statistik och kryddor

Sune tyckte om att föra statistik och skriva upp både om nät och fångst, om väderförhållanden med väderstreck och vindstyrka. Han skrev in allting i en loggbok och ritade små kartor av kobbar och skär och kunde på så sätt märka ut var näten varit utlagda.

När pappa Sune var på jobb ombord på fartygen kunde han allt som oftast ha med sig abborrnät som han lap-pade under sin fritid samtidigt som han längtade till familjen och Porkala.

Det var alltid lite fest och en speciell känsla när pappa kom hem efter sina långa arbetsresor på 3-4 månader från Sydamerika och Nya Zeeland. Ofta hade syrran och jag ritat "fina" teckningar till honom som vi gömde under hans dyna och som han sedan intresserat skulle se på och berömma. Pappa hämtade fint kött och chimichurri från Argentina. Vi blev ju helt begeistrade i chimichurri och grillade det mesta i denna underbara marinad. Grillad flundra som marinerats i chimichurri blev vår favorit.

Ett par tre gånger var vi hela familjen med pappa ombord på hans arbetsresor både till Sydamerika som Santos i Brasilien och Argentina Buenos Aires och till Medelhavsländerna, det blev helt otroligt fina minnen.

Sune skulle nog ha haft en hel del att berätta om sina resor med fina diabolbilder, både från Tahiti i Stilla havet där han blev hembjuden till ursprungsbefolkningen och om hur de på Biscayabukten hamnade in i en orkan med en styrka på 12 Beaufort med m/s Orion. Eller om små tromber här och där.

Mamma och pappa var väldigt kärleksfulla mot varandra och tyckte verkligen om varandra men en gång trodde syrran och jag att nu blir det skilsmässa. Det var i samband med bakandet av ett pepparkakshus som det blixtrade till, ritningarna som Sune hade ritat på smörpapper var gjorda med precision och linjal men när den utsvällda degen kom ut från ugnen var ju inte husväggen lika rak och exakt, det smälta sockret var så hett att man brände fingertopparna och

väggarna hängde snett. Julefriden var som förgjord. Nuförtiden köper vi som oftast ett färdigt pepparkakshus från Ikea som vi snyggt och sansat dekorerar utan bråk och tjafs med vit sval kristyr och karameller. Julfriden kan infinna sig sofistikerat.

Sune längtade alltid till Söderudd och Porkala. Han kände sig så hemma här och kunde andas som han sade. På våren när måsarna och tärnorna och gässen kommit var de alltid välkomna och han påminde alltid oss barn och barnbarn att "fåglarna och djuren var här först". "Okej, fast mink vill vi inte ha" tänkte jag "och int' huggormar, och int' en jäkla massa hjortar". Sune gjorde inte djuren illa utan tog istället huggormen med en kratta i ett ämbar och förde den stackars förvirrade huggisen långt in i skogen.

Förr kunde vi odla gurka på friland, ha underbara malvor i trädgården och andra härliga blommor och rosor på Söderudd men nu går det ej längre p.g.a alla hjorddjuren. Allt måste vara ordentligt inhägnat nuförtiden.

Sune hade glädjen att få uppleva sitt första barnbarns barn Linnéa (2.4.2019)

Lek, skoj och litet allvar

Sune kunde vara en riktig lustigkurre och spjuver, full med bus och skämt och han höll oss ungar spända på vad som komma skulle. En varm sommar-dag hade vi en sjöräddningsövning i vår lilla vik som näst intill kändes som "på riktigt" då vi med flit skulle kantra roddbåten upp och ner och försöka komma upp från vattnet på den hala båten med flytväst på, allt under ledning av vår pappa som gav order från bryggan. På äldre dar blev han mera allvarsam av helt naturliga skäl.

Vår kära faster skulle sitta barnvakt medan mamma och pappa åkte på kvällsvisit. Vi var på Söderudd och det blev kväll. Faster Kerstin öppnade fönstret för "att släppa in andarna" som hon sade och började berätta spökhistorier. Vår underbara faster berättade teatraliskt och med stor inlevelse om fyrvaktaren på Rönnskär som levde där i början på 1800-talet. Om hur hans fruar alltid efter en tid försvann och hur man kunde höra knackningar i tegelväggen upp till fyrtornet, att det var hans fruar som han murat in - men det får bli en annan historia. Gissa om mamma och pappa var nöjda när de kom sent hem och syrran och jag var helt skräckslagna och inte hade sovit en blund.

Midsommar och stjärnhimmel

Minnena från midsommarfirandet på Söderudd är otaliga, tillsammans med hela släkten med grillning, bastubad, simning och brasa. Man minns som om det var soligt och varmt på midsommarafton men så var det ju förstås inte alltid.

Ett speciellt minne har stannat kvar hos fyra barnbarnen då det en sen augustikväll var helt stjärnklart och morfar Sune kommer ut i pyjamas på bryggan. Stjärnhimlen är helt tydlig och klar, vi släcker alla utelampor för att se bättre. Sune berättar och förklarar om Polstjärnan, Venus, Karlavagnen, Lilla björnen och Stora björnen. Det var en magisk stund och allt var så tyst och vackert. Tack pappa för allting, du finns alltid i våra hjärtan.

På havet kan man uppleva allt från storm till stiltje och vackra solnedgångar. Två bilder ur Sunes fotoalbum, tagna av honom själv.

Det är alltid lika trevligt att läsa om människor och händelser i Porkala, både aktuella berättelser eller minnen från gångna tider. Vassbuken publicerar gärna artiklar från våra medlemmar så om du har barndoms- eller andra minnen från Porkala, hör gärna av dig till redaktionen per telefon 0500 447 147 eller epost: patrick.eriksson@eriarc.fi

ÄNNU EN BILD FRÅN HÖSTENS TALKO - BORTGLÖMDA SKATTER?

Det samlas nog massvis med skräp med åren! Utrymmet under danslaven och andra skrymslen och vrår städades på hösten och det blev ett pråktigt lass som åkte till Kuusakoski Oy:s återvinningscentral i Köklax. Foto: Gun Weckman

**VASSBUKENS ALLA LÄSARE NÄR OCH FJÄRRAN ÖNSKAS
EN RIKTIGT GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÅR!**

Foto: Susanna Holm